

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αξιότιμε Γενικό Γραμματέα,
αγαπητοί καθηγητές και μαθητές,
αγαπητοί προσκεκλημένοι,

σας καλωσορίζω στην εναρκτήρια εκδήλωση για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Επαγγελματικών Δεξιοτήτων, η οποία ξεκίνησε ως πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιδιώκοντας να καταστήσει την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ελκυστικότερη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Για το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων η συγκεκριμένη εκδήλωση αποτελεί μια σπουδαία ευκαιρία διασύνδεσης και συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων, προβολής του έργου και του επικαιροποιημένου θεσμικού πλαισίου.

Όπως γνωρίζεται, το χαρτοφυλάκιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μου έχει ανατεθεί πρόσφατα, ωστόσο οφείλω εισαγωγικά να τονίσω πως το Υπουργείο Παιδείας και ο πρώην Υφυπουργός Δημήτρης Μπαξεβανάκης με την ομάδα των συνεργατών του, κατάφεραν τα τελευταία 3 χρόνια να αλλάξουν το τοπίο στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται. Η ουσιαστική ενίσχυση και αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης αποτελεί προτεραιότητα για την Ελληνική Κυβέρνηση, καθώς και πεδίο εφαρμογής πολιτικών με σαφές κοινωνικό πρόσημο.

Στο πλαίσιο αυτό, επιτρέψτε μου να αναφέρω πως οι συνθήκες που κυριαρχούσαν διαχρονικά στην επαγγελματική ή παλαιότερα τεχνική εκπαίδευση, με ευθύνη των εκάστοτε πολιτικών ηγεσιών, συνέβαλλαν στη δημιουργία ενός κλίματος υποβάθμισης και απαξίωσης.

Ιδιαίτερα κρίσιμο σημείο αποτέλεσε η κατάργηση δεκάδων ειδικοτήτων των Επαγγελματικών Λυκείων και η διαθεσιμότητα 2.500 εκπαιδευτικών το καλοκαίρι του 2013.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 2

Για την αναβάθμισή της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται από τον Απρίλιο του 2016, **“Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτιση”**.

Ο σχεδιασμός μας βασίζεται στην ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, περιορίζοντας τις κοινωνικές ανισότητες και συνυπολογίζοντας την ανάγκη συνεχούς εναρμόνισής της με τις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Βασικός στόχος αποτελεί η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης, καθώς και ασφαλών επαγγελματικών διεξόδων.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 3 - Δομικές Αλλαγές

Η αναβάθμιση των ΕΠΑΛ αντικατοπτρίζεται - μεταξύ άλλων - στις δομικές αλλαγές που αφορούν στην πλήρη αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών.

Πιο συγκεκριμένα, η νέα δομή των Επαγγελματικών Λυκείων με ενιαία την Α' τάξη, 9 τομείς και 35 ειδικότητες αποτελεί ένα στιβαρό πρόγραμμα σπουδών, ικανό να προσφέρει γενικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, όσο και επαγγελματικές και τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες, αποφεύγοντας παράλληλα την πρόωρη εξειδίκευση.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 4 - Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ

Επιπρόσθετα, για τους μαθητές της Α' τάξης εξελίσσεται μια φιλόδοξη και πολύπλευρη δράση με τίτλο «Μια νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ». Η δράση, που είναι συγχρηματοδοτούμενη, ξεκίνησε πιλοτικά την προηγούμενη χρονιά σε 9 ΕΠΑΛ και φέτος γενικεύεται σε όλα τα Επαγγελματικά Λύκεια της χώρας, επιδιώκοντας να στηρίξει τους μαθητές και την μετάβασή τους στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Οι βασικές δράσεις του προγράμματος είναι:

1. Εφαρμογή **εναλλακτικής ενισχυτικής διδασκαλίας** στα μαθήματα των Νέων Ελληνικών και των Μαθηματικών, με ταυτόχρονη παρουσία 2 εκπαιδευτικών στην τάξη.
2. **Στελέχωση των ΕΠΑΛ με ψυχολόγους**, για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των μαθητών.
3. Υλοποίηση **χρηματοδοτούμενων Σχεδίων Δράσης**, με στόχο την ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας σε μια σειρά από θεματικούς άξονες (πχ. πολιτισμό, επιστήμες, τεχνολογία, επιχειρηματικότητα κ.α.).
4. Εξοπλισμός των σχολείων με **υποδομές τηλεδιασκέψεων - τηλεεκπαίδευσης**, ώστε να έχουν τη δυνατότητα της δικτύωσης μεταξύ τους, της καλύτερης επικοινωνίας και της ανταλλαγής καλών πρακτικών.
5. **Ενεργοποίηση του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή** με στόχο τη δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας μεταξύ μαθητών και συλλόγου διδασκόντων, την αντιμετώπιση συγκρούσεων, τη βελτίωση του κλίματος στη σχολική κοινότητα και τον εντοπισμό των προβλημάτων που αναστέλλουν τη μαθησιακή πρόοδο.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 5 - Τομείς & Ειδικότητες

Όπως προανέφερα, η νέα δομή των ΕΠΑΛ περιλαμβάνει 9 τομείς στη Β' τάξη και 35 ειδικότητες στη Τρίτη τάξη.

Οι τομείς και οι ειδικότητες έχουν σχεδιαστεί στη βάση μιας νέας αρχιτεκτονικής, η οποία στηρίζεται από τις νέες και σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες της χώρας μας και πανευρωπαϊκά.

Οι τομείς είναι:

1. Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος,
2. Διοίκησης και Οικονομίας,
3. Δομικών Έργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού,
4. Εφαρμοσμένων τεχνών,
5. Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και αυτοματισμού,
6. Μηχανολογίας,
7. Ναυτιλιακών επαγγελμάτων,
8. Πληροφορικής,
9. Υγείας, Πρόνοιας και Ευεξίας.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 6 - Δυνατότητες μετά την αποφοίτηση από τα ΕΠΑΛ

Μετά την αποφοίτηση από το Επαγγελματικό Λύκειο, οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα:

1. απευθείας ένταξης στην αγορά εργασίας στην επαγγελματική ειδικότητα που έλαβαν πτυχίο.
2. συνέχιση των σπουδών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, μέσω ειδικών εξετάσεων σε 4 μαθήματα σε ποσοστό 20% στα ΤΕΙ και 5% στα ΑΕΙ. Επίσης οι απόφοιτοι έχουν πρόσβαση σε κοινή ομάδα σχολών (Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Στρατιωτικές) ανεξάρτητα του τομέα αποφοίτησής τους.
3. συνέχιση σπουδών στα ΙΕΚ στην ίδια (για 3 εξάμηνα) ή άλλη ειδικότητα (για 5 εξάμηνα) όπου επίσης με εξετάσεις πιστοποίησης αποκτούν πτυχίο επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
4. πρόσβαση σε 2ετή τμήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ.
5. δυνατότητα συμμετοχής στο νέο θεσμό του προαιρετικού «Μεταλυκειακού Έτους - Τάξης Μαθητείας».

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 7 - Διετή Προγράμματα Σπουδών

Με σχετικά πρόσφατη νομοθέτηση του Υπουργείου Παιδείας δύναται να ιδρυθούν Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στα ΑΕΙ.

Τα προγράμματα αφορούν στους αποφοίτους ΕΠΑΛ αποκλειστικά, η εισαγωγή γίνεται με βάση το βαθμό του απολυτηρίου και η φοίτηση είναι δωρεάν.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 1200 διδακτικές ώρες και 960 ώρες πρακτικής άσκησης, η οποία πραγματοποιείται από ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, φυσικά πρόσωπα και δημόσιες υπηρεσίες και μπορεί να χρηματοδοτείται από εθνικού και/ή κοινοτικούς πόρους.

Παράλληλα, τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων θα καθοριστούν με Προεδρικό Διάταγμα και το πτυχίο που λαμβάνουν είναι επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Το νεοϊδρυθέν Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής ξεκινά τη διεξαγωγή των πρώτων 6 προγραμμάτων διετούς φοίτησης σε συνεργασία με τους Δήμους Περάματος, Ασπροπύργου και τη Σιβιτανίδειο Σχολή.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 8 - Τάξη Μαθητείας

Με το «**Μεταλυκειακό Έτος-Τάξη Μαθητείας**», το οποίο αποτελεί εκπαιδευτική μεθοδολογία αναβάθμισης δεξιοτήτων, δίνεται μεγάλη βαρύτητα **στην αναβάθμιση της εργασιακής προοπτικής των αποφοίτων των ΕΠΑΛ, στην ομαλή και ασφαλή είσοδό τους στην αγορά εργασίας** με στόχο τη σύζευξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης με την απασχόληση και τη στήριξη των αποφοίτων.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της μαθητείας του Υπουργείου Παιδείας είναι:

1. πως αποτελεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο ο μαθησιακός χρόνος εναλλάσσεται μεταξύ χώρου εργασίας και σχολείου.
2. το πρόγραμμα απευθύνεται σε ενήλικες και βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, χωρίς ηλικιακό φραγμό.
3. κατά την 9μηνη διάρκεια του προγράμματος, οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν εργαστηριακό μάθημα στην ειδικότητα επιλογής,
4. επίσης περιλαμβάνει πρόγραμμα εκπαίδευσης σε χώρο εργασίας με ρυθμισμένο πλαίσιο που περιλαμβάνει σύμβαση μαθητείας, εκπαιδευτή, αμοιβή και πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα
4. ενώ διεξάγεται βάσει ειδικών και νέων Προγραμμάτων Σπουδών
6. με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι μαθητευόμενοι μπορούν να παρακολουθήσουν 35ωρο προπαρασκευαστικό πρόγραμμα για την προετοιμασία τους για συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης.
7. Οι απόφοιτοι της τάξης μαθητείας, μετά από πιστοποίηση, αναβαθμίζουν τα προσόντα τους στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και αποκτούν πολύτιμη εργασιακή εμπειρία που τους οδηγεί στην απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, όπου αυτό απαιτείται.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 9 - κάλυψη θέσεων μαθητείας

Η συγχρηματοδοτούμενη δράση τη μαθητείας υλοποιείται για 3^η συνεχόμενη χρονιά και ο αριθμός αιτήσεων αυξάνει κάθε χρονιά.

Τον πρώτο χρόνο υλοποίησης, συμμετείχαν στο πρόγραμμα 1118 υποψήφιοι, πέρσι 3092, ενώ φέτος άγγιξε τους 4000.

Η μαθητεία, πέραν του νέου Θεσμικού Πλαισίου, διεξάγεται ήδη σε 21 διαφορετικές ειδικότητες που λειτουργούν στα ΕΠΑΛ.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 10 - Ποσοστό κάλυψη θέσεων μαθητείας

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι και η γεωγραφική κάλυψη των θέσεων μαθητείας, σύμφωνα με τη ζήτηση των μαθητών ανά περιφέρεια, με τη Δυτική Μακεδονία, τη Δυτική Ελλάδα, την Κεντρική Μακεδονία και την Ήπειρο να αγγίζουν και να ξεπερνούν το 100% των διαθέσιμων θέσεων.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 11 - Οι νέοι και οι νέες επιλέγουν ΕΠΑΛ

Επιτρέψτε μου να πω, πως η πολιτική μας για την αναβάθμιση των ΕΠΑΛ δείχνει να έχει θετικά αποτελέσματα.

Η νέα αρχιτεκτονική, οι στοχευμένες παρεμβάσεις, η χρηματοδότηση τόσο από εθνικούς όσο και από πόρους της ΕΕ, καθώς και ο στρατηγικός σχεδιασμός της Κυβέρνησης και του Υπουργείου, αποτυπώνεται στις θετικές εντυπώσεις της πλατιάς κοινωνικής πλειοψηφίας.

Αποτυπώνεται επίσης στη διαρκή αύξηση του μαθητικού δυναμικού, στα ημερήσια και στα εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια.

Ειδικά για τα ημερήσια ΕΠΑΛ, φέτος καταγράφεται αύξηση του μαθητικού δυναμικού κατά 6,3% σε σχέση με πέρσι, ενώ για τα εσπερινά η αύξηση αγγίζει το 12%.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η ίδρυση και λειτουργία των ειδικών επαγγελματικών γυμνασίων-λυκείων, τα οποία απευθύνονται σε μαθητές ΑμεΑ και/ή μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, αποτελώντας μια αξιοπρεπή επιλογή που οδηγεί σε εργασιακές δεξιότητες, και τέλος δυνατότητες.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 12 - Πρόσφατες ενέργειες

Κλείνοντας θα ήθελα να σας παρουσιάσω κάποιες πρόσφατες δράσεις που αφορούν στην Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Τον προηγούμενο μήνα ανακοινώθηκε η πρόσληψη 223 ψυχολόγων στα πλαίσια του προγράμματος «Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ» και η πρόσληψη 442 εκπαιδευτικών για την ενισχυτική διδασκαλία.

Φέτος επίσης λειτουργούν 1500 ολιγομελή τμήματα σε όλη την Ελλάδα, αποδεικνύοντας την κοινωνική ευαισθησία του Υπουργείου ώστε κανείς μαθητής και καμία μαθήτρια να βρεθούν εκτός σχολικής διαδικασίας ή να ακολουθήσουν ένα πρόγραμμα σπουδών που δεν επιθυμούν.

Τις προηγούμενες ημέρες, ανακοινώθηκε η μείωση των εξεταζόμενων μαθημάτων των ΕΠΑΛ, εναρμονίζοντας τη διαδικασία με την αντίστοιχη των Γενικών Λυκείων και καθορίστηκε η διδακτέα και εξεταστέα ύλη.

Τέλος, με τροπολογία που κατέθεσε το Υπουργείο Παιδείας και ψηφίστηκε στη Βουλή, εξασφαλίστηκαν 1000 νέες πιστώσεις για την κάλυψη θέσεων αναπληρωτών καθηγητών σε όλες τις βαθμίδες.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 13 - Δράσεις σε εξέλιξη

Ακόμα, υπάρχουν δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Αυτές είναι η δημιουργία νέων προγραμμάτων σπουδών και η συγγραφή νέου εκπαιδευτικού υλικού από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Επίσης, έχει ήδη χρηματοδοτηθεί και εγκριθεί η αναβάθμιση του εργαστηριακού εξοπλισμού σε σχολεία και ερευνητικά κέντρα, ενώ σε κάποιες περιοχές, όπως στο Νότιο Αιγαίο έχει ξεκινήσει ήδη η εγκατάσταση.

Ακόμα, προωθούμε νέο πλαίσιο διακυβέρνησης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει την ισχυρή συμμετοχή της αντίστοιχης Εθνικής Επιτροπής και της Τεχνικής Επιτροπής, η οποία είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση της εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 14 - Κλείσιμο

Αγαπητοί και αγαπητές,

Θα ήθελα να επισημάνω πως η αναβάθμιση των προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αποτελεί προτεραιότητα της εκπαιδευτικής πολιτικής της κυβέρνησης για την γεφύρωση του χάσματος και της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων.

Η στρατηγική μας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση σχεδιάστηκε συνυπολογίζοντας τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας - έπειτα από 10 χρόνια προκλήσεων και προγραμμάτων λιτότητας, υιοθετώντας μια ολιστική προσέγγιση για την εθνική στρατηγική προοπτική.

Πυρηνικά σημεία της στρατηγικής αυτής είναι ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, η αναβάθμιση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών, η αύξηση της ελκυστικότητας, η προώθηση της χρήσης της μαθητείας και τέλος η ενίσχυση του ρόλου των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζουμε τη συνεργασία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και πιστεύουμε στην αξία των δράσεων που πραγματοποιούνται για την ενημέρωση, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και το συμμετοχικό τρόπο λήψης αποφάσεων στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.